

מגלים עם זכרה-האמת לכל דובר ונזכרה

1

טו ויאמר יהוה אלימשה מה תצטק אלי דבר אל בני ישראל וסעו:
טז ואתה הרים את מטתך ונטה את ידך עליהם ובקעוהו ויבאו בני
יז ישראל בתוך הים ביבשה: ואני הנני מחוק את לב מצרים ויבאו
יח אחריהם ואכבדה בפרעה ובכל חילו ברכבו ובפרשיו: וידעו
מצרים כי אני יהוה בהכבד בפרעה ברכבו ובפרשיו:

כסג כסא

9

והפלה יהוה בין
מקנה ישראל ובין מקנה מצרים ולא ימות מכל לבני ישראל דבר:
הי וישם יהוה מועד לאמר מהר יעשה יהוה הדבר הזה בארץ: ויעש
יהוה את הדבר הזה ממחרת וימת כל מקנה מצרים וממקנה
י בני ישראל לאימת אחד: וישלח פרעה והנה לאימת ממקנה ישראל
עד אחד ויכבד לב פרעה ולא שלח את העם:

כסג כאא

2

ויעשו כן החרטמים בלטיהם להוציא את הכנים ולא
טז יכלו ותהי הכנס באדם ובבהמה: ויאמרו החרטמים אל פרעה
אצבע אלהים הוא ויחוק לב פרעה ולא שמע אלהים כאשר דבר ה'

כסג כאא

10

ולך הבדל בכל ארץ מצרים את
כל אשר בשדה מאדם ועד בהמה ואת כל עשב השדה הכה הבדל
ואת כל עץ השדה שבר: רק בארץ גשן אשר שם בני ישראל לא
הנה ברד: וישלח פרעה ויקרא למשה ולאהרן ויאמר אלהים
חטאתי הפעם יהוה הצדיק ואני ועמי הרשעים:

כסג כאא

3

ושמעו לקולך ובאת אתה וקני ישראל אל מלך
מצרים ואמרתם אליו יהוה אלהי העבריים גקרה עלינו ועתה
גלכה נא דרך שלשת ימים במדבר ונזבחה ליהוה אלהינו:

כסג סגא

4

ויהאמרו
אלהי העבריים גקרא עלינו גלכה נא דרך שלשת ימים במדבר
ונזבחה ליהוה אלהינו פן יפגענו בדבר או בחרב: ויאמר אלהים
מלך מצרים למה משה ואהרן מפריעו את העם ממעשיו לכו
לסבלתכם:

כסג סגא

11

כל בנים אומרים. באו ושתחוה ונכרעה
נברכה לפני וי עשנו: כסג

כסג סגא

12

והקלבים ענינפש לא ידעו שבעה ותמה רעים לא
ידעו הבין כלם לדרךם פנו איש לבצעו מקצהו:

כסג סגא

13

ושאלה אשה משכנתה
ומגרת ביתה כלי כסף וכלי זהב ושמלת ושמתם על בניכם ועל
בנותיכם ונצלתם את מצרים:

כסג סגא

ופגני הדור

כפני הכלב נוי. עיין פירש"י ועוד נראה לפתח כי נקרא כלב כי כולו לב וכאמון לאדוניו ואמר שפני
אוזנו הדור יהיה כפני כלב ממראה לפנים כאלו הוא אוהב אצל לבו כל עמו כי לפי האמת האהבה
שהיא נראה לפניה היא מעדלת כלב ועל זה אמרו צפ"ג דקוטס ואין הדור הוא אלא לפנים:

כסג סגא

6

ויסעו מאילם ויבאו כל עדת
בני ישראל אל מדבר סיני אשר בין אילם ובין סיני בהמטה עשר
יום לחדש השני לצאתם מארץ מצרים: וילינו כל עדת בני ישראל
על משה ועל אהרן במדבר: ויאמרו אלהים בני ישראל מיתנו
מיתנו ביד יהוה בארץ מצרים בשבתנו על יסיר הבשר באכילנו
לחם לשבע כיהוצאתם אתנו אל המדבר הזה להמת את כל
הקהל הזה ברעב: ויאמר יהוה אל משה הנני ממטיר
לכם לחם מן השמים ויצא העם ולקטו דבר יום ביומו למען אנסנו
היגלך בחורתי אסילא: והיה ביום הששי והכינו את אשר יבאו
והיה משנה על אשר ילקטו יום ויום: ויאמר משה ואהרן אל כל
בני ישראל ערב ידעתם כי יהוה הוציא אתכם מארץ מצרים:

ובקר וראיתם את כבוד יהוה בשמעו את תלנתיכם על יהוה ונחנו
מה כי תלנו עלינו: ויאמר משה בת יהוה לכם בערב בשר לאכל
ולחם בבקר לשבע בשמע יהוה את תלנתיכם אשר אתם מליגים
עליו ונחנו מה לא עלינו תלנתיכם כי על יהוה: ויאמר משה אל
אהרן אמר אל כל עדת בני ישראל קרבו לפני יהוה כי שמע את
תלנתיכם: ויהי כדבר אהרן אל כל עדת בני ישראל ויסעו אל
המדבר והנה כבוד יהוה נראה בעיני:

וידבר יהוה אל משה לאמר: שמעתי את תלונת בני ישראל דבר
אלהם לאמר בין הערבים תאכלו בשר ובבקר תשבועי לחם ידעתם
כי אני יהוה אלהיכם: ויהי בערב ותעל השלל ותכס את המתנה
ויבקר היתה שכבת הטל סביב למחנה:

כסג סגא

14

קח"א איש מצרי משל לאחד שנשכו העורוד
והיה רץ ליתן רגליו במים נתנן לנהר וראה תינוק א' שהוא שוקע במים
ושלח ידו והצילו א"ל התינוק אילולא אתה כבר הייתי מת. א"ל לא אני
הצולתך אלא העורוד שנשכני וברחתי הימנו הוא הצולך. כך אמרו בנות
יתרו למשה וישור כחך שהצלתנו מיד הרועים. אמר להם משה אותו מצרי
שהרגתו הוא הצול אתכם ולכך אמרו לאביהן איש מצרי כלומר מי גרם
לוה שיבא אצלנו איש מצרי שהרג.

כסג סגא

15

אמר משה לפני הקב"ה קבלני יתרו ונהני בני כבוד איני הולך אלא ברשותי
לכך כתיב וילך משה וישב אל יתר הותנו:

כסג סגא

7

ולכל בני ישראל לא יחרץ כל לב לשנו
למאיש ועד בהמה למען תדעו אשר יפלה יהוה בין מצרים ובין
ישראל:

כסג סגא

8

והפלית ביום ההוא את ארץ גשן אשר עמי עמד
עליה לבלתי היות שם ערב למען מדע כי אני יהוה בקרב הארץ:
ושמתי פדת בין עמי ובין עמך למחר יהיה האת הזה:

כסג סגא

מי יתן והיה לבבם זה להם אמר להן משה לישראל כפויי טובה בני כפויי טובה בשעה שאמר הקדוש ברוך הוא לישראל מי יתן והיה לבבם זה להם היה לומר תן אתה כפויי טובה דכתיב "גפשו קצה בלחם הקלוקל בני כפויי טובה דכתיב

האשה אשר נרתה עמדי היא נתנה לי מן המעט והעץ ואוכל אף משה רבינו לא רמוה להן לישראל אלא לאדר ארבעים שנה שנאמר "ואולך אתכם במדבר ארבעים שנה וכתביבתי" ולא נתן ה' לכם לב וגו' אמר "רבה ש"מ" לא קאי אינוש אדעתיה דרביה עד ארבעין שנין

כפויי טובה - לכך קדחם כפויי טובה קלא לכו לומר אהה תן לפי קלא' הו' רז"ס להחזיק לו טובה בקרו:

בא עמיה מלחין

ורוח גסע מאת יהוה וגו' לא שלוים מן הימים וישש על המהמה כדרך יום פה וכדרך יום פה סביבות המהמה וכאמתיים על פני הארץ: ויקם העם כליהיום לב הוא וכלי הלילה וכל יום המהמה ויאספו את השליו הממטיט אסף עשרה חמרים וישטחו להם שטוח סביבות המהמה:

בשג בהאגו

והקם מלך חדש על מצרים אשר לא ידע את יוסף: ויאמר אל עמו הנה עם בני ישראל רב ועצים ממנו: הבה נתחכמה לו פן ירדה והיה כריתת ראנה מלחמה ונוסף גסיהו על שגאינו ונלקחם בגו ועלה מן הארץ:

בשג עמיה

ותעל שכבת הטל והנה על פני המדבר דק מחספס דק ככפר על הארץ: והוא בגו ישראל ויאמרו איש אל אחיו מן הוה כי לא ידעו מה הוא ויאמר משה אליהם הוה הלחם אשר נתן יהוה לכם לאקלה:

בשג עמיה

דרך שלשת ימים נלך במדבר ונבחנו ליהוה אלהינו כן כאשר יאמר אלינו: ויאמר פרעה אנכי אשלח אתכם ונבחמם ליהוה כד אלהיכם במדבר דק הרחק לא תרחיקו ללכת העתירו בעדי: ויאמר משה הנה אנכי יוצא מעמך והעמרת אל יהוה וסר הערב מפרעה מעבדיו ומעמו מחר דק אל יספ פרעה החל לבלתי שלח את העם לזבח ליהוה:

בשג ארא

אישת הגה נא ידעתי כי איש אלהים קדוש הוא איר יוסי בר' הנינא מבאן שהאשה מברת באורחין יותר מן האיש קדוש הוא מנא ידעה רב ושמואל חד אמר שלא ראתה זכוב עובר על שולחן

בשג ארא

כי כלי משפטיו לנגד וחקתיו לא אסיר מני: ואהי תמים עמו ואשתמר מעוני: וישב יהוה לי כצדקי כבר ידוי לנגד עיניו: עם חסיד תתחסד עם גבר תמים תתמם: עם נבדר תתברך ועם עקש תתפול: כייאמה עם עני תושיע ועינים רמות תשפיל:

בתי חיון

ואב אומר. על כל דבר פשע על שור על חמור על שוה על שלמה על כל אבדה אשר יאמר כי הוא זה עד האלהים וכל דבר שניהם אשר ירשיעו אלהים ישלם שגים לרעהו: שטח כ"ר

בשג עמיה

ויצו פרעה ביום ההוא את הנגשים בעם ואת שטריו לאמר: לא תאספון לחת תבן לעם ללכון הלכנים כחמול שלשם הם ילכו וקששו להם תבן: ואת מתכנת הלכנים אשר הם עליהם חמול שלשם תשימו עליהם לא תגרעו ממנו כייגרפיהו הם עליהם הם צעקים לאמר נלכה נזבחה לאלהינו: תכבד העבדה על האנשים ועשו בה ואל יישעו בדברי שקר:

בשג עמיה

משל למה הדבר דומה לאדם שהיה מהלך בדרך ופגע בו זאב וניצל ממנו והיה ממספר והולך מעשה זאב פגע בו ארי וניצל ממנו והיה ממספר והולך מעשה ארי פגע בו נחש וניצל ממנו שכת מעשה שנוהם והיה ממספר והולך מעשה נחש אף כד ישראל צרות אחרונות משכחות את הראשונות:

בשג עמיה

וירדפו מצרים ויבאו אחריהם כל סוס פרעה רכבו ופרשיו אליהם: והים ויהי באשמת הבקר וישקה יהוה אל מחנה מצרים בעמוד אש וענן ויהם את מחנה מצרים: ויסר את אפן מרכבתיו וינהגהו בכבדת ויאמר מצרים אנוסה מפני ישראל כי יהוה נלחם להם במצרים:

בשג עמיה

ופגע בו זאב כו' ופגע בו ארי כו' פגע בו נחש כו' מדונה מלריס לזאב ובעל ללהי כו' ש' צבבל עלה אריה ונסככו ונלכות הרביעיית: ומדמה וכו'

בשג עמיה

וינהגהו בכבדת, רבי יהודה אומר במדה שמדדו בה מדדת להם, הם אמרו ר' תכבד העבודה ואף אתה מדדת להם באותה המדה, לכך נאמר וינהגהו בכבדות.

מתני' מאימתי קורין את שמע בשתיית משיכור בין תבלת ללבן ר' אליעזר אומר בין תבלת לכרתי (וגומרה) *עד הנין (6) החמה * תניא רבי מאיר אומר משיכור בין זאב לזאב

בשג עמיה

אם הזכרת הטובה תבטל על מה העולם עומד? וידוע שהבורא ברא העולם בחסד ואמת בתיתו מציאות ברצון ובנדבה, ואף על פי שעשה זאת שלא על מנת לקבל פרס, כי מציאותו יתברך מספיקה בעצמו, מכל מקום טבע הענין יחייב שיקבל מברואיו שכר ראוי חלף מעשהו, וזו הזכרת החסד בהילול והודאה, ומוזה לא מצע עצמו מלקבלו, ואדרבא בקשו מהם מהדין, לפי שהגורע חוקו בזה מציאותו לבטלה. הנה - וענינה